

SARUM CUSTOMARY ONLINE

4.2: THE NEW CUSTOMARY FROM SALISBURY CATHEDRAL, MS 175 IN FRERE'S ORDER [NCS(F)] LATIN TEXT ONLY

INTERIM EDITION MAY 2013

PROJECT DIRECTOR & GENERAL EDITOR
SOURCE TRANSCRIPTION & EDITING
TRANSLATION & REVIEW OF LATIN TEXTS

JOHN HARPER
CHRISTOPHER HODKINSON &
MATTHEW CHEUNG SALISBURY
HENRY HOWARD

SARUM CUSTOMARY ONLINE
is an element of a larger research project,
The Experience of Worship in late Medieval Cathedral & Parish Church,
based at Bangor University
within the research programme, *Religion and Society*,
funded jointly by the Arts & Humanities Research Council and
the Economic & Social Research Council.

THE
EXPERIENCE
OF WORSHIP
IN LATE MEDIEVAL
CATHEDRAL AND
PARISH CHURCH

PRIFYSGOL
BANGOR
UNIVERSITY

Arts & Humanities
Research Council

RELIGION
& SOCIETY

E·S·R·C
ECONOMIC
& SOCIAL
RESEARCH
COUNCIL

The New Customary of Salisbury Cathedral

following the order and numbering of Frere's *Use of Sarum I*

[NCS(F)]

from Salisbury Cathedral, MS 175, fos. 74v–92r

Latin text only

Salisbury Cathedral, MS 175 is a later fourteenth-century source, which seems always to have been in the possession of the Cathedral. It is possible that its exemplar is earlier than NCC, since there is no mention of the tombs of two bishops (Simon of Ghent, and Roger Martival, the latter dying in 1330.) Its appearance is that of a practical, working copy rather than of one made by a professional scribe. In a few cases the script is illegible. Headings are not rubricated, and the text generally runs on without a break, though the scribe employed ¶ alternately in red and blue to indicate some divisions or key points, as also coloured, and in some cases decorated letters.

This version follows the order and editorial numbering of Frere's *Use of Sarum*. (An alternative version is available following the order of the source – NCS.)

This is an interim edition. Musical notation will be added at those points marked =. It will be subject to revision in response to comments and suggestions from users.

Sarum Customary Online: The New Customary [NCS(F)]

www.sarumcustomary.org.uk

Project director and general editor: John Harper
Transcription and edition of Latin text: Matthew Cheung Salisbury
English translation: Henry Howard

Text and translation are copyright © Bangor University, 2013

Comments and suggestions should be sent to experienceofworship@bangor.ac.uk
or by post to Sarum Customary Online, School of Music, Bangor University,
Bangor LL57 2DG, UK

Latin text: editorial conventions

Numbering of sections and sub-sections is editorial, and from Frere's *Use of Sarum*, I.

Spelling follows the practice contemporary to the sources, but standardises spellings of particular words, for instance, *litera* becomes *littera*. U and V are normalised as vowels and consonants respectively.

Capitals and punctuation do not follow the original slavishly; both have been adapted for this web-based edition for ease of comprehension; for instance, initial capitals begin sentences but not proper names. ¶ are indicated where they occur in the source, but not coloured or decorated initial letters for the most part.

The grammar of the source has been retained for the most part except where it may impede understanding, and footnotes indicate where amendments have been made.

All abbreviations, contractions, and numerals have been expanded without comment.

Formatting of the text does not follow manuscript practice but has been adapted for web presentation.

= indicates musical notation in the source.

[] denotes editorial insertion.

Contents

Numbers without title indicate material from another source in Frere's Use of Sarum.

- 1 De ordinacione chori
- 2
- 3
- 4 De officiis {personarum. in primis} de officio decani
- 5 De officio cantoris
- 6 De officio cancellarii
- 7 De officio thesaurarii
- 8 De officio archidiaconi
- 9 De officio subdecani
- 10 De officio succentoris
- 11 De ordinacione chori in ecclesiis conventualibus vel parochialibus
- 12 De stacione facienda in choro per singulas horas secundum usum sarum ecclesie
- 13 De conversione chori ad altare per singulas horas
- 14 De prostracione facienda in choro per singulas horas
- 15 De alternacione chori per septimanas
- 16
- 17 De officio rectorum chori ad vespervas et ad matutinas et ad omnes alias horas et ad missam in festis simplicibus
- 18 Item de officiis rectorum chori in duplicibus festis
- 19 Hec sunt festa duplicia in ecclesia sarum
- 20 Hec sunt festa cum regimine chori
- 21 Hec sunt festa et octave in quibus invitatorium a tribus cantatur
- 22 De modo exequendi officium in festis maioribus duplicibus novem leccionum
- 23 De modo thurificandi altare
- 24 De chori thurificacione
- 25 De modo exequendi officium in festis minoribus duplicibus novem leccionum
- 26 De modo exequendi officium in festis inferioribus duplicibus novem leccionum
- 27 De modo exequendi officium in die pasche ad matutinas et ad alias horas et ad secundas vespervas
- 28 De modo exequendi officium in feria secunda ebdomade pasche
- 29 De tercia et quarta feria ebdomade pasche
- 30 De modo exequendi officium in octavis pasche
- 31 Adaptacio eiusdem servicii in aliis festis duplicibus in paschali tempore
- 32 De modo exequendi officium in ascensione domini
- 33 De modo exequendi officium in die pentecosten
- 34 De modo exequendi officium in secunda et tercia et quarta feria ebdomade pentecostes
- 35 De modo exequendi officium in quinta et sexta feria et sabbato ebdomade pasche et pentecostes
- 36 De modo exequendi officium in festis et octavis novem leccionum quando invitatorium a tribus cantatur
- 37 De modo thurificandi altare in omnibus simplicibus festis et in dominicis et in octavis et infra in quibus chorus regitur et in commemoracionibus beate marie per totum annum
- 38 De chori thurificacione

- 39 Adaptacio eiusdem seruicii in aliis festis et octavis trium leccionum quando invitatorium est triplex, scilicet in paschali tempore
- 40 De modo exequendi officium in festis simplicibus novem leccionum et in diebus dominicis
- 41 De dominicis paschalis temporis
- 42 De modo exequendi officium infra octavas cum regimine chori et in singulis commemoracionibus beate marie extra tempus pasche
- 43 De modo exequendi officium in festis simplicibus cum regimine chori in tempore paschali et in singulis commemoracionibus beate marie paschali temporis
- 44 De modo exequendi officium in ferialibus diebus et in festis trium leccionum sine regimine chori
- 45 {Hec sunt festa et octave in quibus invitatorium duplex habetur}
- 46 De habitu clericorum in choro sarum per totum annum
- 47 De diversis coloribus indumentorum
- 48 De invitatoriis incipiendas
- 49 De leccionibus legendis in capis sericis
- 50 In quibus dominicis ultimum responsum duplex a duobus ad matutinas cantabitur
- 51 In quibus festis ultimum responsum a duobus cantabitur ad matutinas
- 52
- 53 In quibus festis simplicibus et dominicis responsum ad primas vespas a duobus de superiore gradu cantabitur
- 54
- 55 In qua hora procedat processio in letaniis dicendis
- 56 Regula de termino quatuor temporum
- 57 De modo legendi leccionum de martilogio in anno bisextili scilicet in festo sancti mathie apostoli et in precedente die
- 58 De cruce lignea quadragesime
- 59 Quando amoveri debent sepulcrum et magnus cereus paschali
- 60 Quando cooperiende sunt ymagines per ecclesiam et de velo quadragesime
- 61 De pulsacione campanarum ad completorium et ad nonam et ad collacionem per totum annum
- 62 De accensione cerei paschalis
- 63 In quibus festis matutine dicuntur hora vespas
- 64 In quibus festis novem leccionem non legetur expositio evangeli ad matutinas
- 65 De benedictionibus dicendis per totum annum
- 66
- 67 {Memorie sanctorum}
- 68 De modo terminandi oraciones generaliter per totum annum quodocunque dicende sunt
- 69 [Gracie]

Incipit costumarium secundum usum Sarum.

1.1. De ordinacione chori. In primis in superiore gradu quatuor principalium personarum stalla chori sunt terminalia scilicet in introitu chori ex parte occidentali a dextris est stallum decani et a sinistris cantoris: ex parte orientali in dextra parte chori est stallum cancellarii ex opposito thesaurarii. ¶ Proximus decano stat in choro archidiaconus dorsetie deinde subdiaconus. ¶ Proximus cancellario archidiaconus Wiltonensis : in medio stant canones dignitatibus proximiores deinde vicarii presbiteri et pauci admodum diaconi qui etate et moribus exigentibus in superiore gradu tollerantur ex dispensacione. ¶ Cantori proximus stat in choro archidiaconus Berkshire deinde succentor. ¶ Proximus thesaurario alius archidiaconus Wiltonensis deinde ceteri canonici et clerici modo predicto ordinantur.

1.2. In secunda forma priores habentur iuniores canonici deinde diaconi postea ceteri clerici. ¶ In prima forma priores habentur pueri canonici: ceteri pueri secundum etatis exigenciam.

[2 and 3]

4. ¶ De officiis [personarum. in primis] de officio decani. Decani officium est in omnibus canonicis et vicariis in animarum regimine et morum correccionem premunire. Preterea in omni duplici festo per annum absente episcopo et in prima dominica adventus domini [et in dominica] palmarum et in iiii feria in capite ieiunii et in tribus proximis diebus ante pascha et in vigilia pentecostes et in anniversariis episcoporum et decanorum eiusdem ecclesie tenetur exequi officium.

5.1. ¶ De officio cantoris. Cantoris officium est chorum in cantuum elevacione et depressione regere. Cantores et ministros altaris in tabula ordinare: ad illum etiam pertinent puerorum instructio et disciplina et eorum in choro admissio et ordinacio.

5.2. Preterea in maioribus festis duplicibus tenetur interesse regimine chori ad missam tantum cum ceteris rectoribus chori. Preterea in omni duplici festo rectores chori de cantibus iniungendis et incipiendis tenentur instruere. Preterea omnes cantus ab episcopo incipiendos ipsi episcopo in propria persona tenentur iniungere.

6. ¶ De officio cancellarii. Cancellarii officium est in scolis regendis et libris corrigendis curam impendere: lecciones ascultare et terminare: sigillum ecclesie custodire: literas et cartas componere: literas in capitulo legendas legere: lectores in tabula notare: omnes etiam lecciones ad missam que in tabula non scribuntur tenentur iniungere.

7.1. ¶ De officio thesaurarii. Thesaurarii officium est ornamenta et thesauros ecclesie conservare, luminaria administrare.

7.2 Sacristas quoque suis expensis tenentur thesaurarius exhibere; campanas ecclesie congrue suspensas in statu congruo observare et earum usibus necessaria providere; ornamenta ecclesie suis expensis reficere; panem vinum aquam et candelas singulis altaribus ecclesie administrare excepto parochiali; incensum carbones iuncum mattas et stramen providere. ¶ iuncum videlicet in hiis festis: in ascensione domini et in pentecoste et in festo nativitate sancti iohannis baptiste in assumptione et nativitate beate marie: ¶ Stramen in hiis festis, in festo omnium sanctorum et in Natali domini, in purificatione beate marie et in pascha. ¶ Mattas in festo omnium sanctorum.

8. ¶ De officio archidiaconi. Archidiaconi officiales sunt domini episcopi quorum officium in exterioribus administracionibus consistit.

9. ¶ De officio subdiaconi. Subdiaconi officium est si decanus defuerit ecclesie vices eius supplere, curam archidiaconatus in urbe et suburbio gerere.

10. ¶ De officio succentoris. Succentoris officium est vices cantoris absentis supplere, scholam cantus per officialem suum gerere.

11. ¶ De ordinacione chori in ecclesiis conventualibus vel parochialibus. In ecclesiis vero conventualibus vel parochialibus duo principalia stalla chori sunt terminalia in superiore gradu scilicet in introitu chori ex parte occidentali a dextris est stallum excellencioris persone ipsius ecclesie, vice decani: et a sinistris secundarie persone, vice cantoris: deinde ex parte dextera stent presbiteri et alii clerici qui etate et moribus exigentibus in superiori gradu tolleratur ex dispensacione. Juxta illos vero ex parte orientali stent ceteri clerici iuniores et dicuntur clerici de secunda forma: pueri vero si habeantur in area sint stantes et dicuntur clerici de prima forma. Simili modo ordinantur clerici ex alia parte chori.

12.1. ¶ De stacione facienda in choro per singulas horas secundum usum Sarum ecclesie. Clerici de superiore gradu ad vespervas de die per totum annum stare tenentur in choro continue, nisi dum versus responsorii canitur quando responsorium habetur. Clerici vero de secunda forma semper sint stantes, nisi dum versus responsorii canitur quod dicitur ad gradum chori. Pueri vero sine omni excepcione ad vespervas stare tenentur continue nisi in ebdomada pasche: tunc enim ad vespervas sedere deberent una cum toto choro dum versus gradalis et de Alleluya cantantur. ¶ Ad completorium omnes clerici uniformiter per totam illam horam continue stare tenentur per totum annum nisi quando fiunt preces in prostracione. ¶ Ad matutinas vero stare tenentur omnes clerici per totum tempus nisi dum lecciones leguntur et responsoria cum suis versibus cantantur. Omnes eciam benedicciones ad matutinas per totum annum dicuntur a sacerdote interim sedente nisi tantum prima quarta et septima: tamen in die natalis domini tres ultime benedicciones stando dicuntur.

12.2. ¶ Ex dispensacione tamen clerici de superiore gradu et de secunda forma ex utraque parte alternis vicibus sedere possunt in psalmodia quodocumque ad matutinas nocturnus dicitur et in omnibus festis trium leccionum que fiunt cum ix psalmis; ita tamen quod quando aliquis ad unum psalmum sedet ei proximus interim stando psallat. ¶ Ad laudibus sicut ad completorium.

12.3. Ad primam et ad alias horas omnes clerici uniformiter stare tenentur sicut ad completorium. ¶ De stacione et sessione facienda ad vespervas et ad matutinas de sancta maria quando non fit plenum servicium de ea et in servicio mortuorum scilicet Placebo et Dirige require in dominica prima adventus domini. ¶ Ad missam autem omnes clerici stare tenentur nisi dum lecciones vel epistole leguntur Gradale Alleluya et tractus cum suis versibus cantantur. ¶ In omnibus vero festis duplicibus stare debent omnes clerici dum a choro alleluya cantatur et ad vespervas in die pasche cum tribus diebus sequentibus. Pueri vero semper sint stantes choro canente stantes. [Rectores vero] chori cum duo tantum habentur sequuntur per omnia regulam clericorum de secunda forma tam ad vespervas quam ad matutinas et ad missam: nisi quod semper dum chorus alleluya canit stare tenentur: et in incepcione cantuum ad missam ad altare se convertunt.

12.4. Post primam vero in capitulo stare tenentur omnes clerici dum leccio de martilogio legatur et abhinc usque post benedictionem super leccionem que legitur statim post ultimam oracionem. interim vero sedeant omnes clerici.

13.1. De conversione chori ad altare per singulas horas. Conversi autem ad altare tenentur stare omnes clerici in choro ad vespervas ex quo dicitur Deus in adiutorium quousque incipiatur prima antiphona super psalmum.

13.2. Simili modo se habeant in inceptione cuiuslibet hore et quandocumque dicitur Gloria patri.¹ In cantandis vero responsoriis generaliter observetur quod semper is vel hii qui versum responsorii cantant ab inceptione ipsius responsorii [*illegible*] quousque versus cum Gloria patri si gloria habeatur percantetur. Chorus quoque [in ipsius responsorii inceptione se ad altare convertat quousque] ipse chorus cantet. Similiter observetur in omnibus capitulis et collectis dicendis et in fine omnium ymnorum et in omnibus versiculis: observetur eciam post Magnificat et Nunc dimittis et Benedictus ex quo dicitur Gloria patri quousque totum servicium illius hore expleatur.

13.3. Similis quoque modo observetur post ultimum versum ultimi psalmi cuiuslibet hore quod scilicet chorus semper sit conversus ad altare quousque responsorium incipiatur si responsorium habeatur vel capitulum dicatur.

13.4. Similiter fiat in laudibus.

Ad matutinas stat chorus ad altare conversus in inicio quousque ultimo reincipiatur invitorium et in singulis neupmis post versum ultimum psalmi quousque inchoetur leccio. Ad pronunciacionem evangelii ad ipsum lectorem stet chorus conversus dum verba evangelii dicuntur scilicet quousque dicitur Et reliqua. In inceptione autem Te Deum stet chorus ad altare conversus donec chorus cantet et dum ultimus versus canitur. Quando vero Te Deum non dicitur sed nonum responsorium repetitur tunc ad altare convertat se chorus quousque incipiatur prima antiphona super laudes. In ceteris autem horis per totum horam predicto modo se habeat chorus post ultimum versum ultimi psalmi.

13.5. ¶ Ad missam predictus gestus attenditur dum Gloria in excelsis inchoatur quousque chorus cantet et in eodem ymno ad hec verba Adoramus te et ad hec verba Suscipe deprecationem et in fine eiusdem cum dicitur Jesu Christe usque ad epistolam vel leccionem et in fine gradalis et alleluya vel tractus vel sequencie chorus ad altare se inclinet antequam ad lectorem evangelii se convertat.

¶ Sit autem chorus conversus ad ipsum lectorem continue dum evangelium legitur, ita tamen quod ad Gloria tibi domine semper ad altare se convertat chorus signo crucis se signans quod ter ad missam publice observatur; scilicet ad Gloria in excelsis cum dicitur In gloria dei patris et hic cum dicitur Gloria tibi domine et post Sanctus cum dicitur Benedictus qui venit.

¶ Item ad inceptonem Credo in unum ad altare stet conversus chorus quousque ipse chorus cantet et interim in una conversione ad altare ter se inclinet scilicet cum dicitur hec clausula Et incarnatus. Secundo Et homo Tercio Crucifixus eciam Et in fine cum dicitur Et vitam futuri quousque inchoetur offerenda et post offerendam quousque totum servicium misse impleatur. Hunc gestum chorus imitetur omni festo per annum.

14.1. ¶ De prostratione facienda in choro per singulas horas. In ferialibus diebus quando ad horas feriales preces dicuntur tunc prosternant se clerici ad omnes horas et ad completorium dum preces dicuntur ex quo inchoatur primum Kyrieleyson

¹ Very hard to read

quousque dicitur Per dominum nostrum iesum christum post oracionem: tunc solus sacerdos se erigat a prostracione cum dicitur Exurge domine adiuua nos. Ad matutinas vero cum dicitur Pater ante lecciones omni die fiat prostracio [*illegible*] a toto choro quousque dicitur Et ne nos. Nunquam enim dicitur Pater noster vel aliqua alia oracio sedendo ad vespas nec² ad matutinas neque ad missam sed semper stando vel prosternendo tam a sacerdote quam a toto choro per totum annum secundum usum Sarum ecclesie.

14.2. In laudibus prosternant se clerici dum preces feriales dicuntur usque ad primam collectam; similiter fiat ad vespas. Ad missam quamlibet que de feria dicitur extra tempus pasche fiat prostracio statim post sanctus usque Pax domini. Preterea in quadragesima in incepione cuiuslibet hore fiat genufleccio quando de feria agitur usque ad cenam domini. Prostratus eciam debet esse chorus in omni feria quando de feria agitur extra tempus pasche in vigiliis mortuorum trium leccionum ad Placebo ex quo dicitur primum Kyrieleyson donec ultima oracio dicatur. Ad Dirige vero dum dicitur Pater noster ante lecciones fiat eciam prostracio a toto choro quousque dicitur Et ne nos. Post psalmum Benedictus eodem modo quo post psalmum Magnificat ad Placebo.

15.1. ¶ De alternacione chori per septimanas. Alternis enim vicibus per septimanas chorus esse debet scilicet una septimana ex parte decani et alia ex parte cantoris. In omnibus tamen duplicibus festis semper debet esse chorus ex parte decani per totum annum si fuerit ibi personaliter presens qui divinum officium in illis festis exequatur; nisi in ebdomada natalis domini pasche et pentecostes. Tunc enim in illis festis duplicibus singulis diebus chorus mutatur.

15.2. ¶ In quibusdam tamen temporibus anni non per septimanas sed per singulos dies chorus mutatur scilicet a die dominica proxima ante natale quando in sabbato proximo precedente chorus uterque perficitur usque ad octavam epiphanie si in dominica evenerit. Si autem in aliqua feria media contingerint tunc usque ad proximam dominicam sequentem observabitur. Si enim in proximo sabbato ante natale non fuerit vicissitudo utriusque chori pariter completa tunc a die natalis domini usque ad predictum terminum singulis diebus chorus mutatur. Item a cena domini usque ad octavas pasche variatur chorus per singulos dies. Rectores tamen ebdomadarii ante diem pasche non mutantur: a die autem pasche usque ad octavam eiusdem singulis diebus variantur. Simile quoque observetur in ebdomada pentecostes usque ad festum sancte trinitatis.

[16]

17.1. ¶ De officio rectorum chori ad vespas et ad matutinas et ad omnes alias horas et ad missam in festis simplicibus. In simplicibus festis cum regimine chori et in dominicis principalibus rector chori ab inicio in vesperis antiphonam super psalmos et psalmi intonacionem et differenciam a cantore querit et in quo gradu debet incipi; hoc quesito exequatur illud iuxta cantoris responsionem. Si plures antiphone fuerint super psalmos secundam antiphonam et quartam secundarius rector eodem ordine et eodem gradu inquirat et iniungat. Si vero responsorium ad vespas sit cantandum tunc principalis rector post inchoacionem quarti psalmi responsorium a cantore inquirat et a quo vel a quibus sit cantandum. Si fuerit a duobus cantandum tunc principalis rector secundario responsorium significet et a quo sit cantandum ex sua parte. ¶ Si vero ab

² MS: nisi

uno sit cantandum tunc principalis rector in sua parte cui ipse voluerit illud iniungat. Deinde ipse rector ymnum versiculum et antiphonam super magnificat et memorias et earum ordinem a cantore querat. Hiis omnibus quesitis ipsemet illum inchoet. Versiculum si a duobus sit dicendum³ per se et secundarium duobus pueris ex duabus chori partibus iniungat. Si autem ab uno solo per se tantum. Deinde antiphonam super magnificat iniungat et psalmum ipsum inchoet.

17.2. Dum dicitur oratio Benedicamus cui voluerit iniungat, et si duplex festum fuerit, secundarius ex sua parte iniungat. Memorias simul ipsi rectores incipiant; ultimum vero Benedicamus secundarius ex sua parte iniungat: si duplex fuerit uterque. ¶ Sciendum est autem quod ad utrasque vespervas et ad matutinas et ad missam tantum regitur chorus quandocunque regendus est. ¶ Ad completorium officium principalis rectoris est iniungere versiculum et antiphonam super Nunc dimittis cui voluerit.

17.3. ¶ Ad matutinas officium principalis rectoris est in primis invitorium a cantore querere et cantum psalmi venite. Deinde cum socio suo invitorium incipiat et psalmum simul cantent. Postea principalis rector querat a cantore ymnum et primam antiphonam super psalmos. Deinde versiculum suo loco et primam antiphonam super laudes: et cetera omnia ut supranotatum est ad vespervas sunt exequenda. ¶ Ad primam officium principalis rectoris est antiphonam super Quicumque vult iniungere et responsorium Jesu christe cui voluerit.

17.4. ¶ Ad missam officium principalis rectoris est a cantore in primis officium inquerere deinde socio suo illud intimare; postea illud simul incipiant et psalmum intonent et Gloria patri incipiant. Deinde Kyrieleyson eodem modo queratur et intimetur et incipiatur. Deinde sequencia Offerenda Sanctus Agnus Communio predicto modo querantur intimentur et incipientur. ¶ Preterea in profestis diebus per totam ebdomadam eiusdem est officium ad vespervas versiculum et antiphonam super Magnificat querere et iniungere et Benedicamus iniungere. ¶ Ad completorium ut supra. ¶ Ad matutinas in profestis diebus invitorium querere et cantare; et versiculum et antiphonam super Benedictus querere et iniungere et Benedicamus iniungere. ¶ Ad primam responsorium Jesu christe iniungere.

18.1. ¶ Item de officiis rectorum in duplicibus festis. In festis duplicibus omnes quatuor rectores simul totum invitorium cantent antequam a choro repetatur et totum psalmum Venite simul cantent. Deinde principalis rector et suus collateralis simul ymnos incipiant et psalmos intonent et secundarius cum suo collateralis ex sua parte eodem modo se gerant. Preterea ipsi collateralis versiculos et Benedicamus iniungant. ¶ Ad primam collateralis ex parte chori responsorium Jesu Christe iniungat.

18.2. ¶ Ad missam vero principalis rector Gloria in excelsis a cantore querat et sacerdoti iniungat. Cetera autem omnia sicut in simplicibus festis de duobus dictum est exequantur. ¶ Preterea sciendum est quod si aliquis rector chori in simplicibus festis in tabula scribitur ad cantandum solus capam sericam interim non deponat. Si autem cum alio cantaverit in habitu se illi conformet. Preterea si ad legendum scribitur in tabula habitum extra chorum assumat.

[46 and 47, which appeared here in the MS, have been transposed to follow 45, as in Frere's, *Use of Sarum*, I (NCF).]

³ MS: dicendus.

19.1. ¶ Hec sunt festa duplicia in ecclesia Sarum. Hec sunt festa duplicia in ecclesia sarum.⁴ ¶ Maiora. Dies natalis domini dies epiphantie Purificacionis beate Marie dies pasche dies ascensionis Dies pentecostes festum sancte trinitatis festum de corporis christi festum reliquiarum; dies assumptionis et nativitas beate marie Festum omnium sanctorum Festum dedicacionis ecclesie et festum loci. ¶ Minora. Festum sancti stephani Festum sancti iohannis apostoli et evangeliste sanctorum innocencium sancti thome martyris. dies circumcisionis. Annunciatio beate marie. Feria secunda tertia et quarta ebdomadarum pasche et pentecostes. Dominica in octavis pasche, invencio sancte crucis Apostolorum petri et pauli, translacio sancti thome martyris, exaltacio sancte crucis, conceptionis beate marie. ¶ Inferiora. Sancti andree apostoli thome apostoli mathie apostoli gregorii pape et doctoris marci evangeliste apostolorum philippi et jacobi, Augustini anglorum apostoli sancti iacobi apostoli Bartholomei apostoli augustini episcopi et doctoris [erasure] et ieromini doctoris; translacio sancti edwardi regis et confessoris, luce evangeliste, apostolorum simonis et iude.

20. ¶ Hec sunt festa cum regimine chori. Solet autem chorus regi omni die dominica et omni duplici festo et in omni festo novem leccionum per totum annum et a primis vesperis natalis domini usque ad octavas epiphantie et in ipsis octavis nisi in vigilia epiphantie cum extra dominicam evenierit et cotidie per ebdomadas pasche et pentecostes et in quibusdam festis simplicibus trium leccionum in paschali tempore. In festo sancti ricardi episcopi Georgii Vitalis Johannis ante portam latinam, Dunstani Aldelmi Augustini anglorum apostoli Edmundi archiepiscopi et sancte barnabe apostoli et cotidie per octavas et in octava ascensionis domini, assumptionis et nativitatis beate marie et in singulis commemoracionibus eiusdem per totum annum. Et cotidie per octavas et in octava dedicacionis ecclesie ubi per estatem vel in tempore paschali contingerit et in octava die corporis christi et apostolorum petri et pauli.

21. ¶ Hec sunt festa et octave in quibus invitorium a tribus cantatur. Cantatur invitorium a tribus in hiis festis scilicet sancti nicholay, octave epiphantie, Conversio sancti Pauli, Cathedra sancti Petri, Johannis ante portam latinam, Octave ascensionis domini, Translacio sancti edmundi archiepiscopi, Barnabe apostoli, Octave de corpore christi, Commemoracio sancti Pauli, octave apostolorum petri et pauli, marie magdalene, ad vincula sancti petri, laurencii, Octave assumptionis beate marie, decollacio sancti iohannis baptiste, octave nativitatis beate marie, Michaelis in monte tumba, martini episcopi, sancti edmundi archiepiscopi et in octavis dedicacionis ecclesie.

22.1. ¶ De modo exequendi officium in festis maioribus duplicibus novem leccionum. In maioribus duplicibus festis ut in die natalis domini, epiphantie, purificatione, festum sancte trinitas, et corporis christi et in assumptione et nativitate beate marie et in festo reliquiarum et dedicacionis ecclesie et in festo omnium sanctorum et in festo sancti loci.

22.2. ¶ Ad primas vespervas super primum psalmum [primam antiphonam] incipiat excellencior persona post illum qui exequitur officium illius diei. Qui dum incipit ad chorum stet conversus. In fine autem primi versus ipsius psalmi ad altare se inclinet quod eciam per totum annum observetur in conversione et inclinacione et a cuiuslibet gradus clerico antiphona incipiatur. ¶ Secunda antiphona ab excellenciori alterius partis chori incipiatur et ita discurrant singule antiphone pro personarum dignitate. ¶

⁴ sic

Post tertium vero psalmum quatuor pueri accepta licencia a rectoribus egrediantur in vestiario ut se induant albis cum amictibus duo ad deferendos cereos et alii duo abthuribulos portandos. ¶ Post inchoacionem quarti psalmi exeant tres clerici qui assignati sunt ad responsorium in vestiario ad capas de serico assumendas. ¶ Capitulum yma voce dicatur loco nec habitu mutato; responsorium cantor et due alie persone pro disposacione cantoris in capis sericis ad gradum chori cantant vicelicet⁵ incipiant et suum versum [] Gloria patri cantent. ¶ Hoc eciam per totum annum observetur scilicet hiis vel hii qui versum responsorii cantent ipsum responsorium incipiant et statim percantetur a choro sine repeticione primi verbi [preterquam] in simplicibus obsequiis mortuorum novem leccionum, in quibus omnia responsoria preter ultimum a cantore vel a succentore incipatur.

22.3. ¶ Dum ymnus canitur duo pueri qui serviunt de thuribulis duas capas de serico deferant principali sacerdoti quarum alteram alii sacerdoti pro voluntate sua transmittat ad thurificandum altare. ¶ Versiculum dicant duo pueri in superpelliceis ad gradum chori medio pariter stantes. ¶ Antiphonam super Magnificat excellencior persona ex parte chori incipiat.

23.1. ¶ De modo thurificandi altare. ¶ Post inchoacionem antiphone super psalmum Magnificat procedat executor officii cum suo secundario post illum excellenciore sacerdote thure in ipsis thuribulis⁶ ab ipso principali sacerdote ad gradum chori imposito ad thurificandum altare cum duobus thuribulis.

23.2. Facta itaque genuflectione ante altare thurificent altare primo in medio deinde ex utraque parte principalis in dextra parte exinde ymaginem de sancto de quo est ecclesia.

23.4.⁷ In die tamen pasche et per ebdomadam thurificetur altare sepulcrum post primam thurificacionem altaris videlicet antequam thurificator altaris circumeat. Deinde excellencior thurificando altare circumeat secundario vero ex parte altaris boreali interim stante postea thurificent simul ex utroque latere principali ex parte australis. Hiis ita peractis sacerdotes ad extremum gradum ante altare uterque se inclinet et procedant ceroferario et thuribul[] procedente ambo per hostium presbiterii boreale ad thurificandum cetera altaria per ecclesiam, excellencior in parte australis. ¶ Quibus thurificatis ambo convenient ad hostium presbiterii ex parte australi et sic intrent. Deinde secundarius incenset superiorem in stallo sacerdotali ebdomadario ad officium constituto.

24.1. ¶ De chori thurificacione. Deinde pueri thuribularii thurificent rectores chori incipientibus a principalibus: postea unus eorum thurificet superiorem gradum ex parte decani incipiens ab ipso decano vel a proximio stallo eo absente; exinde secundas formulas et primas eodem ordine: alius vero puer thurificet superiorem gradum ex parte cantoris simili modo.

24.2. ¶ Finita antiphona post Magnificat dicat sacerdos oracionem ad gradum chori ceroferariis ad eum conversis unus a dextris et alius a sinistris quod per totum annum observetur ad vespervas et ad matutinas quando chorus regitur et in cena domini ad vespervas tantum. Si vero episcopus officium exequitur tunc ad collectam dicendam locum non mutat. Benedicamus a duobus de secunda forma in superpelliceis dicitur, inter rectores principales et secundarios pariter stantibus. Secundum vero

⁵ *recte* videlicet

⁶ MS: reads 'in ipsius thuribuli'.

⁷ There is no equivalent subsection in this MS to NCF 23.3.

Benedicamus si habeatur, a duobus pueris in superpelliceis post sacerdotem pariter stantibus dicatur.

24.3. ¶ Ad completorium antiphonam super psalmos unus de superiore incipiat. ¶ Versiculum dicat quidam puer loco nec habitu mutato. ¶ Antiphonam super Nunc dimittis incipiat unus de excellencioribus pro dispositione rectoris. Cetera omnia que ad completorium pertinent more solito expleantur.

24.4. ¶ Ad matutinas invitatorium cum toto psalmo Venite a quatuor rectoribus chori in capis sericis ad gradum chori simul cantetur. Antiphone super psalmos eodem modo et ordine hinc inde discurrant sicut ad primas vespere. Singuli versiculi a duobus pueris in superpelliciis ad gradum chori in medio pariter stantibus dicuntur. Sex lectiones in superpelliceis in pulpito legantur: septima octava et nona in capis sericis ibidem legantur. ¶ Sciendum est autem quod omnes lectiones ad matutinas de die per annum tam in festis quam in profestis et feriis et in die animarum in pulpito legantur nisi cum episcopus legat: tunc enim ipse solus locum non mutat. Dum vero aliqua leccio legitur illi clerici qui ad responsorium cantandum pretitulati sunt exuant capas nigras et almucias et in extrema parte prime forme interim sedeant: quod etiam per totum annum observetur ad matutinas quodocunque responsorium a duobus vel a tribus cantatur.

24.5. ¶ Ordinantur etiam lectores et cantores ad lecciones legendas et responsoria cantanda ut lecciones pro dignitate personarum ita gradatim ascendant ut semper excellencior extremam legat. Et tunc ab excellenciore si episcopus fuerit tantum dicitur Jube domine benedicere; chorus respondeat Ora pro nobis pater sub eodem tono et Jube domine deinde ipsemet dicat benedictionem super leccionem. ¶ Simili quoque modo cantores responsorium ordinantur scilicet ut eorum quoque ita fiat ascensus ut tres excellenciores qui non legerint, ultimum responsorium cantent; ¶ ita etiam ut primam et secundam leccionem duo clerici de secunda forma legant: terciam quoque et sic deinceps clerici de superiore gradu.

24.6. ¶ Primum et secundum responsorium a duobus de secunda forma, tertium a tribus de eadem forma cantetur in superpelliceis ad gradum chori in medio pariter et stantibus; quartum responsorium et sic deinceps a clericis de superiori gradu in superpelliciis ad gradum chori cantentur supradicto modo. Ita quod sextum responsorium et nonum a tribus dicuntur in superpelliciis ad gradum chori ita quod ipse clericus qui solus est in medio stat: quod etiam per totum annum observetur quodocunque responsorium vel gradale vel alleluia a tribus cantatur tam a gradum chori quam in pulpito.

24.7. ¶ In festo vero omnium sanctorum servatur ordo preposterus in leccionibus legendis et responsoriis cantandis quantum ad dignitatem lectorum et cantorum. Ita tam quod excellencior persona primam leccionem legat et ita fiat descensus et legantur tres prime lecciones in capis sericis. Octava vero leccio a puero legatur et nona leccio ab aliquo sacerdote de superiore gradu ex parte chori.

24.8. Preterea octavum responsorium a quinque pueris in superpelliciis et amictibus capita velatis, cereos quoque accensos singulis deferentibus ad gradum chori stantibus conversis ad altare cantatur: simili quoque modo fiat in die natalis domini ad primum versum responsorii supra autenticum altare ad chorum conversis.

24.9. ¶ Sciendum est autem quod in singulis nocturnis scilicet ad secundam et quintam et ad octavam leccionem thurificatur altare ab aliquo sacerdote in capa serica ex utraque parte chori vicissim assumpto: chorus quoque ab uno solo puero. ¶ Finito nono responsorio sacerdos in capa serica loco non mutato incipiat Te Deum vel postea cum suo secundo sacerdote thure ipsius thuribuli ab ipso principali sacerdote ante gradum chori imposito altare thurificet predicto modo: cetera autem altaria non

thurificentur sed principalis thurificetur a suo secundario in ingressu stalli scilicet super gradum inter formulas ceroferiis vero interim ad gradum chori expectantibus quousque thurificentur non pariter stantes unus ex una alius ex alia parte:

24.10. chorus enim a duobus pueris incensetur supradicto modo. ¶ Quando vero non dicitur Te Deum sed nonum responsorium repetitur tunc non thurificetur altare nec chorus.

24.11. ¶ Finito Te deum sacerdos dicat versiculum ante laudes loco nec habitu non mutato. ¶ Ad laudes omnes antiphone in superiore gradu discurrant per ordinem [ut] in ceteris antiphonis prius inceptis non continuatis. Capitulum et cetera omnia que ad matutinas pertinent eodem modo et ordine expleantur quo ad vespervas excepto quod ad matutinas non thurificetur nisi principale altare et chorus. Preterea in die natalis domini tantum primum Benedicamus dicitur a duobus de superiore gradu in superpelliciis inter rectores principales et secundarios et respondeantur ab aliis duobus de eodem gradu loco et habitu predictis servatis.

24.12. ¶ Ad primam antiphona super psalmos in superiore gradu incipiatur: antiphona super quicumque vult a secundario excellenciore ex parte chori. Responsorium Jesu christe ab aliquo de secunda forma pro voluntate rectoris secundarii, loco nec habitu mutato dicitur. Cetera que ad primam pertinent more solito expleantur.

24.13. ¶ Ad terciam antiphona in superiore gradu incipiatur; responsorium ab aliquo de secunda forma pro voluntate rectoris secundarii loco nec habitu mutato et ad altare converso⁸ dicitur. Similis modus et ordo servetur in ceteris horis dicendis.

24.14. ¶ Ad secundas vespervas antiphona super psalmos pro voluntate ipsius rectoris ab aliquo in superiore gradu incipiatur: secunda antiphona si quinque habeantur simili modo ex opposito et ita de ceteris. Responsorium a tribus excellencioribus pro dispositione cantoris cantetur. Cetera omnia ut supra ad matutinas expleantur. Ad completorium omnia fiant ut supra ad primum completorium.

25.1. ¶ De modo exequendi officium in festis minoribus duplicibus novem leccionum. In festis eciam minoribus duplicibus ut in festo conceptionis beate marie predictus modus et ordo servetur excepto quod in hiis festis ad primas vespervas non incensatur altare nec chorus.

25.2. ¶ Preterea prima tertia quinta septima et nona lecciones a singulis clericis legantur ascendendo gradatim ut supra diximus. Relique vero lecciones a clericis ex alia parte chori iuxta predictum ordinem legantur quod per totum annum observetur quandocumque novem lecciones habeantur nisi in festis maioribus duplicibus tantum: tunc enim tres ultime lecciones cum suis responsoriis a dignioribus personis ascendendo gradatim legantur et cantantur licet omnes sint ex una parte. Similiter fiat in festo omnium sanctorum in primo nocturno [] primum secundum quartum et quintum septimum et octavum responsoria a duobus cantentur ascendendo gradatim videlicet ab aliquo ex parte chori et ab alio ex altera parte chori ex eadem forma. Tertium quoque et nonum a tribus videlicet a duobus ex parte chori et a tercio ex alia parte ex eadem forma. Sextum vero responsorium similiter a tribus scilicet ab uno ex parte chori et a duobus ex alia parte ex eadem forma. ¶ Preterea ultima leccio non semper ab excellenciore legatur sed ab excellenciore ex parte chori. ¶ Preterea in his festis nulla leccio nisi in superpelliceo legatur.

⁸ MS: conversus

26.1. De modo exequendi officium in festis inferioribus duplicibus novem leccionum. In inferioribus festis duplicibus ut in festo sancti andree apostoli et in consimilibus predictus modus et ordo servicii servatur excepto quod in hiis festis prima leccio a puero legatur; secunda et tercia lecciones a clericis de secunda forma; primum responsorium a duobus pueris cantetur. Similiter et secundum responsorium [et] tertium de secunda forma. Preterea nullum responsorium a tribus cantatur nisi nonum.

26.2. Preterea omnes antiphone ad laudes in secunda forma discurrant pro dispositione cantoris.

27.1. ¶ De modo exequendi officium in die pasche ad matutinas et alias horas et ad secundas vespervas. In die pasche ad matutinas tres antiphone super psalmos eodem modo discurrant sicut tres prime antiphone in aliis festis maioribus duplicibus novem leccionum et tres lecciones cum suis responsoriis sicut in tercio nocturno in aliis festis maioribus duplicibus novem leccionum. Preterea altare non thurificetur hac die nisi ad Te Deum et ad Benedictus. ¶ In laudibus antiphone et cetera eodem modo discurrant ut in predictis festis maioribus duplicibus.

27.2. Ad primam et ad alias horas in antiphonis incipiendis idem modus servetur qui in predictis festis maioribus duplicibus versiculum⁹; tamen ante collectam ad omnes horas per totam hanc ebdomadam dicat sacerdos.

27.3. ¶ Ad secundas vespervas rectores chori ex parte chori conversi ad chorum incipiant Kyrieleyson. Antiphona super psalmos in superiore gradu pro voluntate cantoris incipiatur. Gradale a duobus ex hiis qui cantaverint ad missam cum eodem versu cantetur in superpelliciis. Similiter Alleluya a duobus ex illis qui cantaverint de superiore gradu in simili habitu. Cetera omnia usque ad processionem ut in aliis maioribus duplicibus.

27.4. ¶ Dicto primum Benedicamus eat processio ad fontes per ostium presbiterii australe cum cruce cerofariis thuribulis oleo et crismate et puero librum deferente ante sacerdotem, et omnes illi albis sint induti preter puerum qui defert librum qui sit in superpelliceo preter sacerdotem executorem officii qui similiter sit in superpelliceo cum capa serica. Rectores vero antiphonam in eundo et redeundo incipiant.

27.5. Peracta processione sicut in ordinali describitur et finita memoria de sancta maria dicitur Benedicamus a duobus pueris.

27.6. ¶ Ad completorium antiphona super psalmos incipiatur a quodam de superiore gradu. Cetera sicut ad horas.

28.1. ¶ De modo exequendi officium feria secunda ebdomade pasche. Feria secunda ebdomade pasche ad matutinas antiphona super psalmos in superiore gradu incipiatur. Lecciones et responsoria in superiore gradu legantur et cantentur in superpelliciis. Cetera omnia ut in die pasche nisi quod ad laudes una sola antiphona dicitur que incipiatur in superiore gradu.

28.2. ¶ Post Benedicamus eat processio ad crucem per ostium chori occidentale cum cruce et cerofariis et thuribulo et puero librum deferente ante sacerdotem qui omnes erunt in eodem habitu quo vespervas preter illum qui defert crucem qui sit in superpelliceo.

28.3. In stacione duo de superiore gradu dicant versum ad chorum conversi in superpelliceis. Finita processione in chorum redeant. Cetera fiant ut supra ad processionem ad vespervas.

28.4. ¶ Ad primam et ad ceteras horas omnia fiant sicut in die pasche.

⁹ MS: versiculam

29. ¶ De tertia et quarta feria ebdomade pasche. ¶ Modus et ordo servicii tertiae et quarte ferie ebdomade pasche similis est per omnia servicio ferie secunde.

30.1. ¶ De modo exequendi officium in octavis pasche. Octava die pasche ad primas vespervas antiphona super psalmos in superiore gradu incipiatur pro voluntate cantoris: antiphonam super Magnificat unus de excellencioribus ex parte chori incipiat. Cetera sicut in die pasche ad vespervas preter Gradale et Alleluya.

30.2. ¶ Ad processionem omnia fiant sicut in ordinali describitur.

30.3. ¶ Ad completorium omnia fiant sicut in aliis festis duplicibus novem leccionum.

30.4. ¶ Ad matutinas antiphone super psalmos in superiore gradu incipiantur: lecciones et responsoria in superpelliciis a clericis de superiore gradu discurrant pro voluntate cantoris. ¶ In laudibus antiphone eodem modo in superiore gradu discurrant. Cetera omnia ut supra in secunda feria ebdomade pasche preter processionem.

30.5. ¶ Ad primam et ad alias horas idem modus servetur qui in duplicibus festis novem leccionum.

30.6. ¶ Ad secundas vespervas antiphona super psalmos et super Magnificat in superiore gradu incipiantur pro voluntate rectoris: cetera ad vespervas et ad completorium ut in festis duplicibus novem leccionum.

31. Adaptacio eiusdem servicii in aliis festis duplicibus in paschali tempore. Modus et ordo servicii huius diei servetur in annunciacione dominica quando post pascha celebratur et in invencionem sancte crucis et in festis sancti ambrosii et sancti marci evangeliste et apostolorum philippi et iacobi excepto quod in hiis festis dicitur responsorium ad utrasque vespervas sicut in festis duplicibus novem leccionem. Preterea in festis sancti ambrosii et sancti marci evangeliste et apostolorum philippi et iacobi nulla fiat processio ad vespervas nec etiam in festo annunciacionis dominice quando post pascha dicitur.

32.1. ¶ De modo exequendi officium in ascensione domini. In vigilia ascensionis domini ad vespervas antiphona super psalmos inchoetur ab aliquo de excellencioribus ex parte chori. Responsorium cantent tres clerici de superiore gradu in capis sericis ad gradum chori. Antiphona super Magnificat ab aliquo de excellencioribus inchoatur. Cetera omnia ad vespervas et ad completorium ut in ceteris festis maioribus novem leccionem.

32.2. ¶ Ad matutinas in antiphonis incipiendis [et] in leccionibus legendis et responsoriis cantandis et de thurificacione idem ordo servetur ut in die pasche. ¶ Ad laudes et ad primam et ad omnes alias horas omnia fiant ut in octava pasche excepto quod hic ad secundas vespervas cantatur responsorium a tribus de excellencioribus.

33. ¶ De modo exequendi officium in die pentecosten. ¶ Modus et ordo servicii diei pentecosten idem est per omnia qui in die ascensionis domini.

34. ¶ De modo exequendi officium in secunda tertia et quarta feria ebdomade pentecostes¹⁰. ¶ Serviciium vero trium feriarum pentecostes sequitur modum et ordinem ebdomade pasche scilicet in antiphonis incipiendis in leccionibus legendis et in responsoriis cantandis. Cetera omnia fiant ut in aliis festis duplicibus novem leccionum preter responsorium ad vespervas.

¹⁰ MS: pasche

35.1. ¶ De modo exequendi officium in quinta et sexta feria et sabbato ebdomade pasche et pentecostes. Feria quinta sexta et sabbato ebdomade pasche et pentecostes ad matutinas antiphone super psalmos in superiore gradu incipientur et omnes lecciones a clericis de superiore gradu in superpelliceis legantur. Omnia responsoria ad matutinas a duobus dicuntur in superpelliceis: ita quod primum et secundum responsorium a clericis de secunda forma dicantur. Gradale autem a duobus de superiore gradu.

35.2. ¶ In laudibus antiphona in secunda forma incipiatur. Omnes versiculi ad matutinas a duobus pueris in superpelliciis dicuntur: benedicamus vero a duobus de secunda forma et secundum Benedicamus a duobus pueris. ¶ Ad primam et ad alias horas omnia fiant ut in festis in quibus invitatorium a tribus cantatur sicut inferius patebit. Ad vespervas antiphona super psalmos in superiore gradu incipiatur. Cetera ut supra in laudibus.

36.1. ¶ De modo exequendi officium in festis et octavis novem leccionum quando invitatorium a tribus cantatur. In festis et octavis novem leccionum quando invitatorium a tribus cantatur ut in festo sancti nicholay et in consimilibus

36.2. ad primas vespervas antiphone super psalmos in superiore gradu incipientur. ¶ Post tercium vero psalmum tres pueri accepta licencia a rectoribus egrediantur in vestiario ut se induant albis amictibus duo ad deferendos cereos et tercium ad thuribulum portandum. Quod per totum annum observetur quando chorus regitur. Ita quod in festis duplicibus exeant duo pueri ad thuribulum portandum ut supradictum est. ¶ Post inchoacionem quarti psalmi exeant duo clerici qui assignati sunt ad responsorium in vestiario ad capas de serico assumendas. ¶ Incipiatur autem responsorium et suis versiculum cum Gloria cantatur a duobus de superiore gradu in capis sericis ad gradum chori. ¶ In penultimo versu hymni exeat sacerdos ad capam sericam sumendam in vestiario. Omnes versiculi ad utrasque vespervas et ad matutinas a duobus pueris in superpelliceis ad gradum chori pariter stantes dicuntur.

37. ¶ De modo thurificandi altare in omnibus festis simplicibus et dominicis et octavis et infra in quibus chorus regitur et in commemoracionibus beate marie per totum annum. ¶ Dum versiculus canitur introeant ceroferarii et acceptis candelabris veniant obviam sacerdoti ad gradum presbiterii deinde ibidem sacerdos benedicens thus ponat in thuribulum et procedat ad altare et facta genuflexione ante altare incenset ipsum altare primo in medio deinde in dextera parte postea sinistra; exinde ymaginem de quo est ecclesia deinde thurificando altare circueat. Hoc peracto sacerdos ad extremum gradum ante altare ad altare se inclinet et precedentibus ceroferariis et thuribulario in stallo sacerdotali ebdomadario huic officio deputato se recipiat [et] puer ipsum sacerdotem ibidem thurificet.

38.1. ¶ De chori thurificacione. Postea thurificet rectores chori incipiens a principali deinde superiorem gradum ex parte decani incipiens ab ipso decano vel a proximio stallo eo absente: postea superiorem gradum ex parte cantoris eodem ordine; exinde secundas formas et primas simili ordine ita quod ipse puer singulos clericos incensando illis inclinet. ¶ Hec autem fiant dum antiphona super Magnificat incipitur et psallitur. Hoc eciam observetur ad utrasque vespervas et ad matutinas ad Magnificat et Benedictus per totum annum quando chorus regitur nisi in festis duplicibus tantum; tunc enim thurificetur altare a duobus sacerdotibus et chorus a duobus pueris ut supradictum est.

38.2. ¶ Antiphona super Magnificat in superiore gradu inchoetur. ¶ Primum benedicamus a duobus clericis de secunda forma post sacerdotem in superpelliceis pariter stantibus dicitur. ¶ Secundum vero Benedicamus si habeatur semper ab uno solo puero ex alia parte chori quam principali dicitur loco nec habitu mutato. ¶ Ad utrumque completorium antiphona super psalmos in secunda forma incipiatur. ¶ Versiculus ab uno solo puero ex parte chori principali dicitur loco nec habitu mutato. Antiphona super Nunc Dimittis in superiore gradu incipiatur.

38.3. ¶ Ad matutinas rectores ebdomadarii non mutantur sed tercius clericus de superiore gradu in capa serica pro voluntate cantoris eis associatur ad invitatorium cantandum cum suo psalmo Venite. ¶ Prima et secunda antiphone a pueris incipiuntur, tertia et quarta a clericis de secunda forma. Quinta et sic deinceps in superiore gradu incipiuntur ascendendo gradatim. ¶ Prima et secunda lecciones a duobus pueris legantur; ¶ primum et secundum responsorium similiter a singulis pueris cantentur loco nec habitu mutato. Tercia leccio ab uno clerico de secunda forma legatur; tertium responsorium a duobus de secunda forma in superpelliceis ad gradum chori cantetur: quarta leccio et quartum responsorium a clericis de secunda forma dicantur; quinta leccio et quintum responsorium et sic deinceps a clericis de superiore gradu habitu non mutato, legantur et cantentur: ita tamen quod sextum et nonum responsorium a duobus dicuntur in superpelliceis ad gradum chori.

38.4. ¶ In laudibus omnes antiphone in secunda forma discurrant; cetera omnia sicut ad primas vespas expleantur. ¶ Ad primam antiphona super psalmos a primo clerico de secunda forma incipiatur; ¶ antiphona super Quicumque vult in superiore gradu. ¶ Responsorium Jesu Christe ab uno solo puero dicitur ex parte chori loco nec habitu mutato. ¶ Ad terciam principalis rector ebdomadarius ymnum incipiat vel incipi faciat ab aliquo de superiore gradu loco nec habitu mutato. Antiphona super psalmos incipiatur a secundo clerico de secunda forma ex parte chori et ita ceterae antiphone ad ceteras horas per ordinem discurrant: psalmum intonet vel intonari faciat predictus rector chori ab aliquo de superiore gradu. ¶ Nulla enim ymni incepicio vel psalmi intonacio fieri debeat ulla die per annum nisi in superiore gradu quando chorus non regitur. ¶ Notandum est etiam quod in nullo festo per annum licet duplex festum fuerit regatur chorus ad primam nec ad alias horas nec ad completorium nisi tantum ad utrasque vespas et ad matutinas et ad missam ut supradictum est. Responsorium in secunda forma a clerico proximo illi qui incipit antiphonam dicitur. Capitulum et collectam dicat sacerdos loco nec habitu mutato. Similis modis et ordo servetur in ceteris horis dicendis. Ad secundas¹¹ vespas antiphona super psalmos in secunda forma incipiatur; cetera omnia [sicut ad] primas vespas preter responsorium.

39.1. ¶ Adaptacio eiusdem servicii in aliis festis et octavis trium leccionum quando invitatorium est triplex scilicet in tempore paschali. Iste modus et ordo servicii servetur in hiis festis et octavis scilicet

39.2. iohannis ante portam latinam et in octavis ascensionis domini et in translacione sancti edmundi archiepiscopi et sancti barnabe apostoli quando ante pentecosten contingerit: tunc enim antiphona super psalmos ante lecciones in superiore gradu incipiatur. Prima leccio et primum responsorium a clericis de secunda forma habitu non mutato; secunda et tertia leccio secundum et tertium responsorium a clericis de superiore gradu dicuntur. Ita quod tertium responsorium a duobus cantetur;

39.3. cetera omnia ad utrasque vespas et ad matutinas et ad omnes alias horas sicut in festis novem leccionum invitatorium triplex habencium expleantur.

¹¹ MS: utrasque

- 40.1. ¶ De modo exequendi officium in festis novem leccionum simplicibus et in diebus dominicis. ¶ Omnibus diebus dominicis et in festis simplicibus cum regimine chori per totum annum ad primas vespervas antiphone vel antiphona super psalmos a primo clerico de secunda forma incipientur.
- 40.2. Responsorialia a duobus clericis de secunda forma in capis sericis ad gradum chori cantentur. ¶ Omnes versiculi ad utrasque vespervas et ad matutinas a singulis pueris dicuntur, loco nec habitu mutato ex parte chori principalis ita quod versiculus in secundo nocturno dicitur ex alia parte similiter a puero.
- 40.3. ¶ In penultimo versu ymni exeat sacerdos in vestibulum ad capam sericam sumendam.
- 40.4. ¶ Antiphona super Magnificat in superiore gradu inchoatur: ¶ et hoc generaliter sit per totum annum quod qualibet antiphona super Magnificat et Nunc Dimittis et Benedictus in superiore gradu incipiatur. ¶ Primum Benedicamus ab uno solo puero ex parte chori dicitur loco nec habitu mutato sed ad altare converso. ¶ Secundum vero Benedicamus si habeatur dicitur ex alia parte chori supradicto modo scilicet a puero in choro et non a ceroferario. Et si forte non assistunt pueri in choro tunc dicuntur versiculi et Benedicamus a singulis clericis de secunda forma supradicto modo. ¶ Hiis itaque peractis redeat sacerdos ad vestibulum ad capam sericam exuendam ceroferariis precedentibus, rectoribus vero chori subsequentibus. Deinde statim post Deo gratias incipientur de sancta maria quando in choro dicuntur a quodam sacerdote ex parte ebdomadarii. ¶ Hic ordo scilicet a secundo Benedictus usque hic, servetur tam ad vespervas quam ad matutinas quodcumque chorus regitur per totum annum nisi in festis duplicibus tantum.
- 40.5. Ad utrumque completorium antiphona super psalmos in secunda forma incipiatur. Versiculus scilicet Custodi nos ab uno solo puero loco nec habitu mutato. ¶ Antiphona vero super Nunc dimittis in superiore gradu inchoetur.
- 40.6. Ad matutinas tres prime antiphone a singulis pueris huic modo incipientur; quarta et quinta a clericis de secunda forma incipiatur; sexta et sic deinceps in superiore gradu discurrant ascendendo gradatim.
- 40.7. Tres prime lecciones a pueris legantur ita quod prima et tertia a pueris ex parte chori legantur; secunda vero a puero ex alia parte et singulis leccionibus servetur ordo scilicet ut videlicet ab aliquo clerico ab una parte chori et alia ex alia parte legantur quod per totum annum observetur nisi in festis maioribus duplicibus scilicet in [] et in die omnium sanctorum in primo nocturno. ¶ Quarta et quinta lecciones a clericis de secunda forma. Sexta et sic deinceps a clericis de superiore gradu ascendendo gradatim legantur.
- 40.8. Omnia responsorialia a singulis clericis iuxta ordinem lectorum cantentur loco nec habitu mutato ita quod ex eadem parte chori in eodem gradu singule lecciones cum suis responsoriis dicuntur.
- 40.9. ¶ Ad laudes omnes antiphone super psalmos in secunda forma incipientur.
- 40.10. Antiphona super Quicumque vult in superiore gradu. Responsorium Jesu christe ab uno solo puero loco nec habitu mutato ex parte chori quod per totum annum observetur quando responsorium Jesu Christe dicitur nisi in festis duplicibus tantum; tunc enim dicitur ab uno solo clerico de secunda forma loco nec habitu mutato ut supradictum est.
- 40.11. ¶ Ad tertiā et ad alias horas omnia fiant sicut in festis in quibus Invitatorium a tribus cantatur.
- 40.12. ¶ Ad secundas vespervas omnia fiant sicut ad primas vespervas preter responsorium. ¶ Preterea omnibus dominicis per adventum et per totam

quadagesimam dicitur responsorium ad secundas vespervas ab uno solo clerico de secunda forma loco nec habitu mutato ex parte chori. In dominica palmarum dicitur responsorium ad secundas vespervas ab uno solo clerico de superiore gradu ex parte chori loco nec habitu mutato.

40.13. ¶ Item per totam quadagesimam ad completorium dicitur responsorium in sabbatis et in dominicis et in festis novem leccionum ab uno solo clerico de secunda forma loco nec habitu mutato ex parte chori. ¶ Preterea per quatuor extremas ebdomadas quadagesime dicuntur tres versus post antiphonam super Nunc dimittis in dominicis et in festis novem leccionum ad utrumque completorium in sabbatis et ad primum completorium in festis sanctorum in secunda forma; in dominica tamen palmarum et in festis duplicibus predicto tempore contingentibus ad utrumque completorium in superiore gradu dicitur. Ita tamen quod semper primus versus et tercius a singulis clericis ex parte chori. Secundus vero versus ex alia parte chori loco nec habitu mutato dicitur.

40.14 ¶ Preterea in dominica passionis domini et in ramis palmarum una sola antiphona dicitur super psalmos. In singulis nocturnis quarum prima in prima forma secunda in secunda forma tertia in superiore gradu incipientur.

41.1. ¶ [De dominicis paschalis temporis.] Preterea in dominicis paschalis temporis ad utrasque vespervas non dicitur nisi una sola antiphona super psalmos et illa incipitur in secunda forma. Similiter ad matutinas una sola antiphona super psalmos ante lecciones et illa incipitur in superiore gradu. ¶ Prima leccio et primum responsorium a duobus diaconibus de secunda forma dicuntur habitu non mutato. Secunda et tertia lecciones secundum et tertium responsorium a clericis de superiore gradu dicuntur. Ita tamen quod tertium responsorium a duobus cantetur in superpelliceis ad gradum chori. In laudibus una sola antiphona super psalmos et illa in secunda forma incipitur.

41.2. ¶ Proxima vero dominica ante ascensionem domini quinque antiphone super laudes in secunda forma discurrant. Cetera omnia ad utrasque vespervas et ad laudes et ad alias horas et ad completorium sicut in aliis dominicis novem leccionum expleantur.

42. ¶ De modo exequendi officium infra octavas cum regimine chori et in singulis commemoracionibus beate marie extra tempus pasche. Modus et ordo servicii infra octavas cum regimine chori ad omnes horas diei omnia fiant sicut in festis simplicibus novem leccionum sui temporis preter responsorium ad vespervas. ¶ Ad matutinas prima antiphona a primo clerico de prima forma incipiat; secunda antiphona a suo pari ex opposito in eadem forma; tertia antiphona a secundo clerico de prima forma incipiat. Quarta antiphona a primo clerico secunde forme incipiat. Ceterae autem antiphone in eadem forma hinc inde discurrant. In feriis vero infra octavas ascensionis domini prima antiphona super psalmos ante lecciones in prima forma inchoetur; secunda et tertia in secunda forma. ¶ Lecciones et responsoria ut in aliis feriis extra octavis de quibus postea dicitur. ¶ Eodem modo fiat servcium in singulis commemoracionibus beate marie extra tempus pasche.

43. ¶ De modo exequendi officium in festis simplicibus cum regimine chori in tempore pasche et in singulis commemoracionibus beate marie paschalis¹² temporis. In festis simplicibus cum regimine chori invitorium triplex non habentibus a pascha usque ad pentecosten ad utrasque vespervas et ad omnes alias horas diei omnia fiant sicut in ceteris festis simplicibus novem leccionum alterius temporis. ¶ Ad matutinas

¹² MS: paschali

antiphone super psalmos ante lecciones in superiore gradu incipiantur. Prima et secunda lecciones primum et secundum responsoria a clericis de superiore gradu legantur et cantetur. Tercia leccio et tercium responsorium a duobus de superiore gradu cantentur in superpelliceis ad gradum chori. ¶ Ad laudes omnes antiphone in secunda forma discurrant. Cetera ut supradictum est expleantur. ¶ Eodem modo fiat servicium in singulis commemoracionibus beate marie ab octavis pasche usque ad pentecosten.

44.1. ¶ De modo exequendi officium in ferialibus diebus et in festis trium leccionum sine regimine chori. Ad matutinas in ferialibus diebus et in festis trium leccionum que non habent invitatorium duplex invitatorium a cantore quesitem dicat aliquis de secunda forma vice rectoris ebdomadarii loco nec habitu mutato cum psalmo Venite. Ymnus in superiori gradu incipiatur ad dispositionem rectoris. Cetera autem omnia que ad generale officium rectoris pertinent idem rector vel per se vel per alium exequatur. ¶ Prima antiphona a primo puero prime forme incipiatur, secunda antiphona a sibi opposito prime forme et ita cetera antiphone per ordinem discurrant: ita quod quinta antiphona incipiatur a primo clerico secunde forme ex parte chori. Sexta antiphona a suo pari ex opposito; et si novem antiphone sunt, septima octava et nona in eadem forma discurrant. ¶ Versiculus ab uno solo puero ex parte chori dicitur loco nec habitu mutato.

44.2. ¶ Primam leccionum legat puer ebdomadarius ¶ hic idem tenetur ministrare sacerdoti in libro deferendo ad matutinas et ad vespas et ad capitulum et ad collectas dicendas per totum ebdomadam. ¶ Secundam leccionem legat aliquis de secunda forma. ¶ Terciam leccionem legat aliquis de superiore gradu.

44.3. ¶ Primum responsorium cantet puer ebdomadarius. ¶ Dicuntur autem pueri ebdomadarii ad legendum et cantandum per ebdomadam illi qui ad primam leccionem et ad primum responsorium scribantur in tabula dominicali. Sciendum est autem quod pueri ebdomadarii semper debent esse ex parte chori principali: eorum vero qui ad candelabra scripti sunt, unus ex una parte chori et alius ex opposita. ¶ Secundum responsorium cantet eis proximus; secundam leccionem legat scilicet in secunda forma: similiter tercium responsorium in superiore gradu. Et hoc observetur qualibet feria per annum et in quolibet festo trium leccionum sine regimine chori, nisi in propriis vigiliis et quatuor temporibus et in rogacionibus quando ad matutinas legitur expositio evangelii: tunc enim prima et secunda lecciones a clericis secunde forme legantur et primum et secundum responsoria a clericis de eadem forma cantentur.

44.4. ¶ In laudibus prima et secunda antiphone a predictis duobus pueris incipiantur ordine clericorum continuato prius incepto continuato. Cetera omnia que ad matutinas pertinent ut in dominicis expleantur excepto quod in feriis omnes ymni in superiore gradu incipiantur, quod eciam observetur in omni festo trium leccionum et in octavis et infra quando chorus non regitur. ¶ Preterea sacerdos in collectis dicendis habitum non mutat. Ad vespas et ad matutinas tamen ad gradum chori dicat ipse sacerdos oraciones absque ceroferariis. Preterea non thurificatur altare nec chorus neque in festis trium leccionum sine regimine chori ad matutinas neque ad vespas ad Benedictus et Magnificat.

44.5. ¶ Ad primam antiphona super psalmos a primo clerico prime forme incipiatur ex parte chori: ¶ antiphonam super Quicumque vult primus de secunda forma incipiat. Responsorium Jesu Christe ab aliquo prime forme dicitur. Cetera omnia ut in dominicis nisi quod in feriis fiant preces ad omnes horas cum prostracionibus. ¶ Ad terciam antiphona a primo clerico in secunda forma ex parte chori incipiatur.

Responsorium a suo proximo cantetur. ¶ Ad sextam et nonam omnia fiant sicut ad terciam a singulis clericis per ordinem de secunda forma.

44.6. ¶ Ad vespervas primam antiphonam super psalmos incipiat primus clericus prime forme: secundam sibi oppositus de eadem forma. Ceterae antiphonae in eadem forma per ordinem discurrant. ¶ Responsorium si habeatur cantet puer ebdomadarius loco nec habitu mutato. Cetera omnia fiant ut superius ad matutinas. ¶ Ad completorium antiphonam super psalmos incipiat quidam puer de prima forma pro voluntate rectoris ebdomadarii. Cetera ut in dominicis nisi quod in feriis fiunt preces cum prostrationibus.

44.7. ¶ Preterea in omnibus feriis per totam quadragesimam dicitur responsoium ad completorium ab uno solo puero loco nec habitu mutato sed ad altare converso. ¶ Preterea in ferialibus diebus per adventum et a septuagesima usque ad quadragesimam ad terciam et ad sextam antiphonam super psalmos incipiat et responsoium cantet. In quadragesima vero ad terciam sextam et nonam super psalmos incipiat et responsoium cantet.

44.8. ¶ Preterea in tempore paschali ad matutinas et ad laudes et ad vespervas non dicitur nisi una sola antiphona super psalmos et illa incipitur in prima forma neque fiunt tunc preces cum prostrationibus.

45. ¶ [Hec sunt festa et octave in quibus invitatorium duplex habetur.] Preterea in octavas et infra sine regimine chori et in quibusdam festis trium leccionum dicitur invitatorium a duobus clericis de secunda forma ad gradum chori habitu non mutato. In hiis scilicet. Mense ianuarii Sancti iuliani episcopi, agnetis secunde; februarii, blasii episcopi, iuliane virginis. Sciendum est quod si hec predicta festa infra septuagesimam evenerint, habent invitatorium simplex. ¶ Preterea omnia festa trium leccionum sine regimine chori ab octavis pasche usque ad pentecosten habent invitatorium duplex. Similiter omnia talia festa que contingunt infra ebdomadam trinitas et corporis christi. Mense iunii: Marcellini et petri, bonefacii, Basilidis Cyrini et naboris, viti et modesti, marci et marcelliani, gervasii et protasii, Translacio sancti Edwardi regis et martyris, iohannis et pauli. Julii. Octavarum sancti iohanni, processu martiniani; septem fratrum, translacio sancti benedicti, kenelmi regis, septem dormiencium, sampsonis episcopi, felicitis simplicii faustini et beatricis, abdon et sennes; Augusti. Sancti stephani pape et martyris, oswaldi regis, sexti felicissimi Ciriaci sociorumque eius, tiburcii martyris, ypoliti sociorumque eius, rufi martyris, felicitis et adaucti, cuthburge virginis. Septembris. Translacio sancti cuthberti, cipriani et iustine, cosme et damiani. Octobris. Marci marcelliani et apulei. Nigassii sociorumque eius, Kalixti pape, undecim milia virginum, crispini et crispianini. Novembris. Quatuor coronatorum, bricii episcopi, octavarum sancti martini. Decembris. Octavarum sancti andree. Sciendum est eciam quod per totum annum dicitur invitatorium a duobus infra octavas et in octavis que sunt sine regimine chori quando de octava fit servitium.

46.1.¹³ ¶ De habitu clericorum Sarum per totum annum. Omnes clerici indifferenter nigris utuntur capis super superpellicias per totum annum in choro et in capitulo nisi in illis dupplicibus festis que ex sua propria solempnitate processionem habent adiunctam ut in die natalis domini epiphanie purificationis dies pasche ascensionis domini pentecostes, festum sancte trinitatis, festo de corpore christi festo reliquiarum Assumpcionis et nativitatis beate marie, festum omnium sanctorum et dedicacionis

¹³ 46 and 47 appear after 18 in the MS. This is their location in Frere, *The Use of Sarum*, I.

ecclesie et festum loci. Et in aliis festis duplicibus que in dominicis fiunt diebus: tunc enim omnes clerici utuntur capis sericis ad processionem et ad missam usque ad agnus dei tantum.

46.2. Item in vigilia pasche quando Gloria in excelsis inchoatur facta genuflectione clerici deponant capas nigras et in superpelliceis appareant nisi ad matutinas et eciam in octava die superpellicis de die utantur. Similis quoque modus observetur in vigilia pentecostes et per totam septimanam. Et in omni quoque duplici festo a festo pasche usque ad festum sancti michaelis semper in superpelliceis appareant in choro et capitulo ad omnes horas diei. Similiter fiat secundum usum modernum Sarum cotidie per octavas et in octavis assumptionis et nativitas beate marie et dedicacionis ecclesie.

46.3. ¶ Ad matutinas per totum annum nigris utuntur capis. Similiter fiat quandocumque fiat servicium pro mortuis dum corpus ad ecclesiam deportatur et ad Placebo et Dirige et ad missam pro eo licet duplex festum fuerit. Et eciam in processionibus causa necessitatis vel tribulacionis et in rogacionibus licet in festis duplicibus fiunt. Similiter eciam fiat in festo sancti marci ad processionem que solet fieri ipso die de ieiunio. Rectores vero chori semper capis utantur sericis in choro quandocumque regendus est chorus. Generaliter enim debet observari quod tam rectores chori quam quilibet alius sub capa serica utatur superpelliceo.

47.1.¹⁴ ¶ De diversis coloribus indumentorum. In paschali tempore utuntur rectores chori capis albis de quocumque fit servicium nisi in invencione sancte crucis; similiter in annunciacione dominica et in octava et infra octavas assumptionis et nativitatis beate marie et in singulis commemoracionibus eiusdem per totum annum et in utroque festo sancti michaelis et in festo cuiuslibet virginis et in octava et infra octavas dedicacionis ecclesie.

47.2. ¶ Rubeis vero utuntur capis sericis omnibus dominicis per annum extra tempus paschale quando de dominica agitur et in utroque festo sancte crucis et in quolibet festo martyrum apostolorum et evangelistarum extra tempus paschale.

47.3. In festo autem sancti iohannis apostoli et in ebdomada natalis domini utuntur rectores chori capis albis. In omnibus autem festis unius confessoris utuntur capis sericis crocei coloris.

48.¹⁵ ¶ De invitatoriis incipiendis. In omni duplici festo per annum percantetur invitatorium ab hiis qui dicturi sunt Venite et postea repetatur a choro. In festis vero quo invitatorium a tribus cantatur et in omnibus aliis festis et dominicis quorum invitatorium a duobus dicitur ad gradum chori incipiatur et percantetur a choro. In omnibus vero aliis festis et feriis incipiatur invitatorium ab illo qui dicturus est Venite et percantetur a choro.

49. ¶ De leccionibus legendis in capis sericis. ¶ Hec sunt festa maiora in quibus tres ultime lecciones in capis sericis legantur in pulpito et fiat processio quacumque feria contingit. Primus dies natalis domini, epiphanie, purificacionis. Primus dies pasche, dies ascensionis, primus dies pentecostes, festum trinitatis, festum corporis christi, festum reliquiarum, festum assumptionis et nativitatis beate marie, dedicacio ecclesie et festum loci. In festo vero omnium sanctorum tres prime lecciones in capis sericis legantur.

¹⁴ 46 and 47 appear after 18 in the MS. This is their location in Frere, *The Use of Sarum*, I.

¹⁵ following on from 45 in the MS

50. ¶ In quibus dominicis ultimum responsorium a duobus ad matutinas cantabitur. Hec sunt dominice per annum in quibus ultimum responsorium ad matutinas a duobus cantabitur in superpelliceis ad gradum chori scilicet omnibus dominicis ab octava pasche usque ad ascensionem domini quando de dominica agitur tantum. Et in dominica infra {octavas} ascensionis domini et dominica infra octavas epiphanie et assumptionis et nativitatis beate marie et dedicacionis ecclesie.

51. ¶ In quibus festis ultimum responsorium ad matutinas a duobus cantabitur. Hec sunt festa simplicia cum regimine chori in quibus ultimum responsorium ad matutinas a duobus dicitur in superpelliceis ad gradum chori scilicet sancti silvestri pape et in omnibus festis cum regimine chori que contingunt infra octavas ascensionis domini et infra octavas dedicacionis ecclesie.

[52]

53. ¶ In quibus festi simplicibus et dominicis responsorium ad primas vespervas a duobus de superiore gradu cantabitur. ¶ Hee sunt dominice per annum in quibus responsorium ad primas vespervas a duobus de superiore gradu cantetur in capis sericis ad gradum chori scilicet dominica prima in adventu domini et dominica in ramis palmarum et in festis sancti vincentii et sancti dionisii et sancti clementis. In quibus eciam festis antiphona super psalmos ad primas vespervas in superiore gradu incipiat. In omnibus vero aliis festis simplicibus et dominicis per annum dicitur responsorium ad primas vespervas si responsorium habeatur, duobus de secunda forma loco et habitu predicto.

[54]

55. ¶ In qua hora procedat processio in letaniis dicendis. ¶ Sciendum est quod quocienscunque dicitur letania scilicet Kyrieleyson ad processionem non procedat processio ante quam dicitur Sancta maria ora pro nobis vel Quesumus alium sed tunc semper.

56. ¶ Regula de termino quatuor temporum. Terminus quatuor temporum ita semper se habeat quod die mercurii proxima post festum sancte lucie virginis et post festum exaltacionis sancte crucis et post primam dominicam quadragesime et post diem pentecostes. Et si festum exaltacionis sancte crucis in quarta feria contigerint tunc fiat ieiunium quatuor temporum in proxima ebdomada sequente.

57.¹⁶ ¶ De modo legendi leccionem de martilogio in anno bisextili scilicet in festo sancti mathie apostoli et in precedente die. ¶ Notandum quod in anno bisextili hoc modo legatur leccio de martilogio in crastino cathedre sancti petri. ¶ Sexto kalendas marcii luna N invencio capitis precursoris domini tempore marciani principis quando ipse precursor duobus monachis primum eiusdem capud celatum iaceret revelavit: in cesaria capadocie sancti sergii martyris cuius gesta preclarissima habentur et aliorum plurimorum sanctorum martyrum confessorum atque virginum. ¶ Et tunc in die tercia a cathedra sancti petri hoc modo legatur leccio de martilogio. Sexto kalendas marcii luna N natale beati mathie apostoli qui post ascensionem domini ab apostolis sorte electus apud iudeam evangeliam predicabat; in hac siquidem die carne habitacionis

¹⁶ equivalent to 57.3 in NCF and NCC.

ergastulo solutus in celestis regie aulam letantibus angelicis feliciter est susceptus. Et aliorum plurimorum sanctorum martyrum confessorum atque virginum.

58. ¶ De cruce lignea quadragesime. Omnibus dominicis quadragesime excepta prima dominica deferatur una crux ante processionem lignea sine ymagine crucifixi. In omnibus vero aliis processionibus festivis in quadragesima contingentibus ut in annunciacione beate marie, causa devocionis vel causa veneracionis vel contra regem vel reginam vel episcopum vel eciam ad hominem mortuum suscipiendum ordinetur processio per omnia more solito ut in alio tempore anni.

59. ¶ Quando amoveri debent sepulcrum et magnus cereus paschalis. Die veneris in ebdomada pasche ante missam amoveatur sepulcrum et in die veneris scilicet in crastino ascensionis domini ante missam amoveatur candelabrum cum cereo paschali.

60.1. ¶ Quando cooperiende sunt ymagine per ecclesiam et de velo quadragesime. Feria secunda prime ebdomade quadragesime ad matutinas omnes ymagine et omnes cruces et reliquie et vas continens eukaristiam sint cooperta usque post resurrectionem dominicam in die pasche.

60.2. ¶ Ab hac eciam secunda feria usque ad quartam feriam ante pascha velum quoddam dependeat inter chorum et altare quod per totam quadragesimam in feriis quando de feria agitur, debet esse dimissum nisi dum evangelium legitur ad missam; tunc enim interim extollitur et elevatum dependet quousque a sacerdote dicatur Orate fratres.

60.3. Et si in crastino sequitur festum novem leccionum et in sabbato tunc de cetero eo die non dimittetur nec eciam ante proximas matutinas feriales. Tamen in die festo ad missam de ieiunio semper dimittetur velum ab inicio misse usque ad incepcionem evangelii et non ulterius eo die. Ita tamen quod semper ad elevacionem corporis christi extollitur velum statim dimittetur.

60.4. Quarta autem feria ante pascha dum passio domini legitur debet esse dimissum et ad prolacionem huius clausule Velum templi scissum est predictum velum in area presbiterii decidat.

61. ¶ De pulsacione campanarum ad completorium et ad nonam et ad collacionem. ¶ Omni die per annum pulsatur semel ad completorium secundum usum Sarum ecclesie nisi in die parasceves tantum. In omnibus festis duplicibus et in omnibus aliis festis et feriis et in dominicis simpliciter. Ita tamen quod in vigilia pasche tantum pulsatur ad completorium duobus signis dupliciter vel tripliciter. Item in omnibus festis duplicibus per annum pulsatur ad nonam precedenti die dupliciter. ¶ In omnibus sabbatis vero pulsatur ad nonam simpliciter. Similiter fiat in vigilia sancti laurencii. ¶ Item cotidie per totam quadragesimam usque ad cenam domini post prandium nisi in dominicis diebus tantum pulsatur ad collacionem bis simpliciter et in festis duplicibus ipso tempore contingentibus.

62.1.¹⁷ ¶ De accensione cerei paschalis. In vigilia pasche dum diaconus cantet Exultet iam angelica accendatur cereus paschalis et sic ardeat continue usque post completorium in die pasche. Accendatur eciam cotidie per ebdomade pasche ad matutinas et ad missam et ad vespas. Similiter fiat in octava pasche. Omnibus vero

¹⁷ not in sequence

dominicis ab octava pasche usque ad ascensionis domini ad missam tantum accendatur. In die autem ascensionis domini sicut in octava pasche accendatur.

62.2. Accendatur eciam in festo sancti marci evangeliste apostolorum philippi et iacobi ad missam tantum. In annunciacione sancte marie sicut in octava pasche accendatur.

63.¹⁸ ¶ In quibus festis dicantur matutine hora vesperarum. Hec sunt festa in quibus dicantur matutine hora vesperarum secundum usum Sarum scilicet festum sancte trinitatis, festum de corpore christi, nativitas sancti iohannis baptiste, apostolorum petri et pauli, translacio sancti thome martyris, et in festum reliquiarum eiusdem ecclesie.

64. ¶ In quibus festis novem leccionum non legetur expositio evangelii ad matutinas. Hec sunt festa novem leccionum que non habent exposicionem evangelii ad matutinas secundum usum Sarum: scilicet Sancti nicholai episcopi, sancte lucie virginis, thome apostoli, fabiani et sebastiani, agnetis virginis, vincencii martyris, agathe virginis, gregorii pape, cuthberti episcopi, benedicti abbatis, aldelmi episcopi, barnabe apostoli, albani martyris, iohannis et pauli, licet dominica fuerit, margarete virginis, invencio sancti stephani sociorumque eius, ypoliti sociorumque eius licet dominica fuerit. bartholomei apostoli. egidii abbatis nisi quando differtur in secunda feria propter inchoacionem historie: tunc enim legatur evangelium Nemo accendit lucernam. exaltacio sancte crucis. edithe virginis, mauricii sociorumque eius, Dionisii sociorumque eius, translacio sancti edwardi regis et confessoris, michaelis in monte tumba, martini episcopi, machuti episcopi, edmundi archiepiscopi, hugonis episcopi, edmundi regis, cecilie virginis, et sancte katerine gloriose virginis.

65. ¶ De benediccionibus dicendis per totum annum. Quocienscunque fiunt novem lecciones per totum annum dicantur iste sex benedicciones ad matutinas preterquam in festis beate marie et omnium sanctorum. Dicantur eciam in festis trium leccionum sine exposicione evangelii sive chorus regitur sive non et eciam in octavis et infra et in feriis paschalis temporis secundum ordinem nocturnorum. ¶ In primo nocturno. Benediccionem perpetua. Deus dei filius. Spiritus sancti gracia. ¶ In secundo nocturno. Omnipotens dominus. Christus perpetue. Intus et exterius. ¶ In tercio nocturno. Secundum marcum. Evangelitis armis muniat nos conditor orbis. Secundum mattheum. Evangelica leccio. Secundum lucam. Per evangelica dicta. Secundum iohannem Fons evangelii. Quando expositio non habetur tunc dicatur ad septimam leccionem ista benediccio. Creator omnium rerum. Ad octavam leccionem semper dicatur ista benediccio nisi in festis beate marie et omnium sanctorum Divinum auxilium. ¶ Quando vero expositio evangelii ad primam tunc sit ista secunda benediccio scilicet Divinum auxilium. ¶ In festis sanctorum sit ista nona benediccio. Ad societatem civium supernorum perducatur nos rex angelorum. Et dicatur semper Rex angelorum quandocumque dicitur secundum usum Sarum ecclesie nisi in festis beate marie. Quando vero de aliquo sancto fiunt tres lecciones cum exposicione evangelii tunc sit tercia benediccio scilicet Ad societatem. ¶ Quando vero fiunt novem lecciones de temporalibus per totum annum nisi a festo sancte trinitatis usque ad adventum domini sit ista nona benediccio In unitate sancti spiritus. Dicitur eciam in festo de corpore christi et in octavis eiusdem et in festo dedicacionis ecclesie et dominica infra octava et in octavis eiusdem et in exaltacione sancte crucis. ¶ Quando vero fiunt tres

¹⁸ not in sequence

lecciones de temporalibus per totum annum cum expositione evangelii tunc sit ista tertia benedictio In unitate. ¶ A festo sancte trinitatis vero usque ad adventum domini diebus dominicis quando de dominica agitur, sit ista nona benedictio In caritate perfecta. ¶ In omnibus feriis per annum extra tempus pasche et expositio evangelii non habetur dicantur iste tres benedictiones Deus misereatur nostri. Virtus christi. De celo missus. In festo omnium sanctorum dicuntur iste benedictiones. In primo nocturno: in caritate perfecta. Per intercessionem sue matris benedicat nos filius dei patris. Ad societatem civium supernorum perducatur nos rex angelorum. ¶ In secundo nocturno: Patriarcharum merita nos ducant ad regna celestia. Apostolorum intercessio nos iungat angelorum consorcio. Martirum constancia nos ducat ad regna celestia. ¶ In tercio nocturno Sancti evangelii leccio sit nobis salus et protectio. Chorus sanctarum virginum intercede pro nobis ad dominum. Sanctorum meritis mereamur gaudia lucis. ¶ In festis et in commemoracionibus beate marie dicantur iste benedictiones. In primo nocturno Alma virgo. Christus marie filius sit nobis clemens et propicius. Sancta dei genitrix. In secundo nocturno Sancte marie merita nos ducant ad regna celestia. Que peperit christum pro nobis postulat ipsum. Stella maria maris succurre piissima nobis. ¶ In tercio nocturno Per marie suffragia. Divina solacia. Ad societatem civium supernorum perducatur nos regina celorum. ¶ Item alie benedictiones de eadem. ¶ In primo nocturno. Pura pudica pia miseris miserere maria. Virgo parens natum fac nobis propiciatum. Nos precibus matris salvet sapiencia patris. ¶ In secundo nocturno. Virgo deo digna peccantibus esto benigna. Intercede pia pro nobis virgo maria. Que peperit florem det nobis floris odorem. In tercio nocturno. Conserva famulos virgo maria tuos. Sancte marie precibus benedicat nos pater et filius. Filius virginis marie det nobis gaudia vite. ¶ Item alie benedictiones de eadem. ¶ In primo nocturno. Pura pudica pia miseris miserere maria. Virgo parens natum fac nobis propiciatum. Nos precibus matris salvet sapiencia patris. ¶ In secundo nocturno. Virgo deo digna peccantibus esto benigna. Intercede pia pro nobis virgo maria. Que peperit florem det nobis floris odorem. In tercio nocturno. Conserva famulos virgo maria tuos. Sancte marie precibus benedicat nos pater et filius. Filius virginis marie det nobis gaudia vite. ¶ Item alie benedictiones de eadem. ¶ In primo nocturno. Pura pudica pia miseris miserere maria. Virgo parens natum fac nobis propiciatum. Nos precibus matris salvet sapiencia patris. ¶ In secundo nocturno. Virgo deo digna peccantibus esto benigna. Intercede pia pro nobis virgo maria. Que peperit florem det nobis floris odorem. In tercio nocturno. Conserva famulos virgo maria tuos. Sancte marie precibus benedicat nos pater et filius. Filius virginis marie det nobis gaudia vite.

[66]

67.1. ¶ [Memorie sanctorum.] Hoc modo dicuntur memorie ad vespervas et ad matutinas per ebdomadam natalis donini ubi fit processio de sanctis secundum usum sarum. In die sancti iohannis apostoli ad matutinas.

A. Hodie intacta. V. benedictus.

A. Sepelierunt. V. Justus germinabit.

Ad vespervas.

A. Gaudeamus. V. Verbum.

A. Tu principatum. V. Gloria et honore.

In die sancti innocencium ad matutinas.

A. Nesciens. V. Benedictus.

A. Lapidaverunt. V. Justus germinabit.

A. Valde honorandus. V. Annunciaverunt.

Ad vespervas.

A. Virgo verbo. V. Verbum caro.

A. Lapidis torrentes. V. Gloria et.

A. Hic discipulus ille. V. Valde honorandus.

In die sancti thome ad matutinas.

A. Beatus venter. V. Benedictus qui.

A. Adhesit. V. Posuisti domine.

A. Hic est discipulus meus. V. Valde.

A. Innocentes. V. Mirabilis.

Ad vespervas.

A. Virgo dei. V. Verbum.

A. Stephanus. V. Gloria.

A. Ecce puer. V. Valde.

A. Laverunt. V. Letamini.

Sexta die a nativitate domini ad matutinas.

A. Pastores. V. Ipse.

A. Ecce video. V. Justus germinabit.

A. Sunt de hic. V. Valde.

A. Ambulabunt. V. Mirabilis.

A. Pastor cesus. V. Ora pro.

Ad vespervas de sancto Silvestro.

A. Virgo hodie. V. Verbum caro.

A. Beatus stephanus. V. Gloria et.

A. Sic eum volo. V. Valde.

A. Cantabant. V. Letamini in

A. Granum cadit. V. Ora pro.

In die sancti silvestri ad matutinas

A. Hodie intacta. V. Verbum caro.

A. Constitutus. V. Posusisti.

A. Johannes apostolus. V. Valde honorandus.

A. Herodes iratus. V. Mirabilis.

A. Totus orbis. V. Ora pro nobis.

In octava sancti stephani ad matutinas.

A. Supra pectus. V. Valde honorandus.

A. A bymatu. V. Mirabilis.

A. Aqua thome. V. Ora pro nobis.

A. Ecce maria. V. Post partum.

Ad vespervas.

A. Valde honorandus. V. In omnem.

A. Vox in rama. V. Letamini.

A. Ad thome. V. Ora pro nobis.

A. Quando natus. V. Speciosus.

In octava sancti iohannis ad matutinas.

A. Sub throno. V. Mirabilis.

A. Tu per thome. V. Ora pro.

A. Ecce maria. V. Post partum.

Ad vespervas.

A. Innocentes. V. Letamini.

A. Summo sacerdocio. V. Ora.

A. Quando natus. V. Speciosus.

In octava sanctorum innocencium ad matutinas.

A. Monachus. V. Ora.

A. Ecce maria. V. Post partum.

Ad vespervas.

A. Pastor cesus. V. Ora.

A. Confessor. V. Amavit.

A. Quando natus. V. Speciosus.

In vigilia epiphanie ad matutinas.

A. Opem nobis. V. Ora.

A. Euge serve. V. Justus germinabit.

A. Exultabunt. V. Mirabilis.

67.2. ¶ Ubi non fit processio de sanctis ad vespervas per ebdomadam natalis domini hoc modo fiant memorie ad vespervas et ad matutinas.

In die sancti stephani ad vespervas.

A. Valde honorandus V. In omnem.

A. Lux orta. V. Verbum caro.

In die sancti iohannis ad matutinas.

A. Hodie intacta. V. Benedictus.

A. Sepelierunt. V. Justus germinabit.

Ad vespervas.

A. Innocentes V. Letamini.

A. Gaudeamus. V. Verbum.

A. Lapidaverunt. V. Gloria et.

In die sanctorum innocencium ad matutinas.

A. Nesciens. V. Benedictus.

A. Lapidis torrentes. V. Justus germinabit.

A. Hic est discipulus. V. Valde.

Ad vespervas.

A. Pastor cesus. V. Ora pro.

A. Virgo verbo. V. Verbum caro.

A. Adhesit anima. V. Gloria et.

A. Hic est discipulus meus. V. Valde.

In die sancti thome ad matutinas.

A. Beatus venter. V. benedictus.

A. Stephanus. V. Posuisti.

A. Ecce puer. V. Valde.

A. Laverunt. V. Mirabilis.

Ad vespervas.

A. Virgo dei genitrix. V. Verbum.

A. Ecce video. V. Gloria.

A. Sunt de hic. V. Valde.

A. Ambulabunt. V. Letamini.

Sexta die a nativitate ad matutinas.

A. Pastores dicite. V. Ipse.

A. Beatus Stephanus. V. Justus.

A. Sic eum volo. V. Valde.

A. Cantabant. V. Mirabilis.

A. Granum cadit. V. Ora pro.

Ad vespervas de sancto silvestro.

A. Virgo hodie. V. Verbum.

A. Constitutus. V. Gloria.
 A. Johannes apostolus. V. Valde.
 A. Herodes iratus. V. Letamini.
 A. Totus orbis. V. Ora pro.
 In die sancti silvestri ad matutinas.
 A. Hodie intacta. V. Benedictus
 A. In tribulacione. V. Posuisti domine.
 A. Supra pectus. V. Valde.
 A. A bymatu. V. Mirabilis.
 A. Aqua thome. V. Ora.
 In octava sancti stephani.
 A. Quasi unus. V. Valde.
 A. Vox in rama. V. Mirabilis.
 A. Ad thome. V. Ora.
 A. Ecce maria. V. Post partum.
 Ad vespervas.
 A. Valde honorandus. A. In omnem
 A. Sub throno. V. Letamini.
 A. Tu per thome. V. Ora pro nobis.
 A. Quando natus. V. Speciosus.
 In octava sancti iohannis ad matutinas.
 A. Laudes reddant. V. Mirabilis.
 A. Summo sacerdocio. V. Ora pro.
 A. Ecce maria. V. Post partum.
 Ad vespervas.
 A. Innocentes. V. Letamini.
 A. Monachus. V. Ora.
 A. Quando natus. V. Speciosus forma.
 In octava innocencium ad matutinas.
 A. Cultor agri. V. Ora.
 A. Ecce maria. V. Post partum.
 Ad vespervas.
 A. Pastor cesus. V. Ora.
 A. Confessor domini. V. Amavit eum.
 A. Quando natus. V. Speciosus.
 In vigilia epiphantie ad matutinas.
 A. Opem nobis. V. Ora.
 A. Euge serve. V. Justus germinabit.
 A. Exultabunt. V. Mirabilis.

68. ¶ De modo terminandi oraciones generaliter per totum annum quodocunque dicende sunt. Videndum nobis est et magna intencione intelligendum qualiter oraciones quas ad missam sive ad horas dicturi sumus concludere debeamus quod nullo modo scire poterimus nisi per racionem istarum oracionum aliud intelligamus. Nullus ad altare patrem pro filio nec filium pro patre nominare debet sed oraciones illas quas ad patrem sine mencione filii faciamus sic concludere debemus Per dominum nostrum iesum christum filium tuum etc. sicut istas et multas alias oraciones similes istis Concede nos famulos tuos Deus qui miro ordine. Unde versus Per dominum dicas cum patrem presbiter oras. ¶ Item oraciones quas ad patrem cum mencione filii facimus circa principium sic concludere debemus: per eundem

dominum nostrum iesum christum etc. sicut istas et multas alias similes istis Deus qui de beate marie. Largire nobis clementissime pater. Si vero circa finem sic concludimus [Qui tecum] sicut istas et consimiles. Presta quesumus. Omnipotens sempiternus deus dirige actus nostros. Da nobis quesumus domine imitare. Unde versus: principio natum memorans finem per eundem. Si circa finem qui tecum dicere debes. ¶ Oraciones autem quas facimus ad filium sic finimus Qui vivis et regnas cum deo patre in unitate [*illegible*] ut est Deus qui sanctam crucem vel Fidelium deus et sic de ceteris. Unde versus. Cum loqueris Christo qui vivis adesse memento.

¶ Item oraciones ad patrem in quibus mencionem de trinitate facimus sic concludimus In qua vivis et regnas deus per omnia secula seculorum. sicut istas et multas alias Omnipotens sempiternus deus qui das famulis tuis. Populum tuum quesumus domine non deserat pietas tua. Unde versus. Dic in qua vivis ubi mencio fit trinitatis. ¶ Illas autem oraciones quas facimus ad ipsam trinitatem tantum sic concludimus Qui vivis et regnas deus per. sicut istam et consimiles. Placeat tibi sancta trinitas obsequium servitutis. ¶ Item oraciones ad patrem in quibus mencionem de spiritu sancto facimus sic finimus Per dominum nostrum iesum christum filium tuum qui tecum vivit et regnat in unitate eiusdem spiritus sancti deus. Sicut istas et consimiles: Deus qui corda fidelium mentes nostras quesumus domine. Unde versus Commemorans flamen eiusdem dic prope finem. Illas autem quas ad filium facimus cum mencione spiritus sancti sic concludimus Qui cum patre et eodem spiritu sancto vivis et regnas sicut istam Domine iesu christe qui introitum portarum. ¶ Secundum vero romanam auctoritatem nullam oracionem concludimus cum Per eum qui venturus est nisi sit exorcismus in quo per divinum iudicium diabolum ut a creatura dei recedat adiuramus. Nam in aliis oracionibus quas per dominum nostrum includimus patrem ut per amorem filii sui subveniat imploramus. In exorcismo autem diabolum per dei iudicium ut effugiat increpamus.

69. ¶ Benedicciones ante prandium in vigilia pasche. Benedicite. Dominus. Edent pauperes. gloria. sicut. Kyrieleyson Christeleyson Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Oremus. Benedic domine. Jube domne. Cibo. Leccio. Si consurrexistis cum christo que sursum sunt querite ubi christus est in dextra dei sedens. ¶ Post prandium. Deus pacis etc. Memoriam. Gloria. Sicut. Agimus tibi gracias etc. Laudate dominum. Quoniam confirmata. Gloria. Sicut. Statim sequatur Dominus vobiscum. Oremus. Spiritum in nobis domine tue caritatis infunde ut quos sacramentis paschalibus saciasti tua facias pietate concordem. Per dominum nostrum. In unitate eiusdem. Dominus vobiscum. Benedicamus domino sine alleluya. Deo gracias. In die pasche. Benedicite. Dominus. Hec dies. Gloria patri. Sicut erat. Kyrieleyson Christeleyson Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Oremus. Benedic domine. Jube domne. Mense celestis. Expurgate vetus fermentum ut sitis nova conspersio sicut estis azimi: etenim pasca nostrum immolatus est christus itaque epulemur in domino. Post prandium. Qui dat escam omni carni. Confitemini domino celi. Tu autem domine miserere nostri. Deo gracias. Laudate deum omnes. Quoniam confirmata. Gloria patri. Sicut erat. V. In resurrectione tua christe. R. Celi et terra letentur alleluya. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus. Spiritum in nobis. Per dominum nostrum. In unitate. Dominus vobiscum. Benedicamus sine Alleluya. ¶ Eodem modo dicuntur per totum ebdomadum; et hec leccio scilicet Expurgate omnibus dominicis usque ad ascensionem dicitur. ¶ Ad cenam vero per totum annum dicitur benedictio scilicet Cenam sanctificet qui nobis omnia prebet. In nomine. ¶ Post cenam vero per hoc modo dicitur Hec dies. V. In resurrectione. Dominus vobiscum. Oremus. Spiritum in nobis et finiatur ut predictum est Dominus vobiscum.

Benedicamus sine Alleluya. ¶ Per reliquum vero tempus tocius anni dicitur post cenam Benedictus deus in donis suis. Et sanctus in omnibus operibus suis. Adiutorium. Qui fecit. Sit nomen. Ex hoc nunc. Retribuere dignare. ¶ Notandum est quod nunquam dicitur Oremus ante oracionem Retribuere secundum usum Sarum. Nulla die per annum dicitur psalmus De profundis post cenam secundum usum predictum. ¶ In diebus veneris et in vigiliis et in quatuor temporibus et quocienscunque ieiunium est preceptum extra quadragesimam et ebdomadam pasche dicuntur iste benedicciones ante prandium. Benedicite. Dominus. Edent pauperes. Gloria patri. Sicut. Kyrieleyson. Christeleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera . Oremus. Benedic. Jube domne. Cibo spirituali. Leccio. Gracia domini nostri usque ad hec verba omnibus nobis tantum. ¶ Post prandium. Deus pacis. Memoriam. Gloria. Sicut. Agimus. Laudate deum omnes gentes. Quoniam confirmata. Gloria. Sicut. Kyrieleyson. Christeleyson. Kyrieleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Dispersit dedit. Justicia eius. Benedicam dominum. Semper laus. In domino laudabitur. Audiant mansueti. Magnificare. Et exaltemus nomen. Sit nomen. Ex hoc nunc. Retribuere dignare. Benedicamus domino. Deo gracias. ¶ Cotidie per annum exceptis festis principalibus dicatur post oracionem Retribuere iste psalmus Miserere sine Gloria patri sed cum Kyrieleyson Christeleyson Kyrieleyson Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Requiem eternam. Et lux. A porta inferi. Erue domine. Credo videre. In terra vivencium. Dominus vobiscum. et cum spiritu. Oremus. Absolve quesumus domine per Christum dominum nostrum Amen. Requiescant in pace. Amen. Benedicite. Dominus. deinde sequatur hoc modo Det vivis gratiam, defunctis veniam ecclesie et regno pacem et nobis vitam eternam. Amen. ¶ Feria secunda prime ebdomade quadragesime et abhinc cotidie usque ad vigiliam pasche exceptis dominicis diebus quodcunque fuerit simplex vel duplex dicuntur predictae benedicciones supradicto modo scilicet Edent cum hac leccione. Frange esurienti et cum psalmo Miserere scilicet post prandium loco Laudate dominum per hanc racionem quia huiusmodi benedicciones sunt de natura temporalis et non sanctorum. ¶ Quodcumque festum duplex in die veneris contigerit extra quadragesimam et ebdomadam pasche excepto die natalis domini dicantur hee predictae benedicciones tam ante quam post prandium et cum leccione Gracia domini nostri. Similiter fiat in quarta feria in capite ieiunii cum tribus diebus sequentibus. ¶ Ceteris autem omnibus diebus tocius anni et in die natalis domini quacunque die contigerit et in omnibus dominicis quadragesime dicantur hoc modo benedicciones scilicet: ante prandium: Benedicite. Dominus. Oculi omnium. Gloria. Sicut. Kyrieleyson Christeleyson Kyrieleyson. Pater. Et ne. Sed libera. Oremus. Benedic. Jube domne. Mense. Leccio Deus caritas. ¶ Post prandium Deus pacis etc. Confiteantur tibi et cetera more solito.